

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
ข้อมูล ณ วันที่ ๔ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายสมหวัง ใจเอื้อย
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ ๓๐๒ หมู่ที่ ๕ ตำบลศรีสำราญ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
โทรศัพท์ : ๐๘๙ ๘๐๗ ๖๔๐๐ Facebook : หนุมสุพรรณ Line : ๐๘๙ ๘๐๗ ๖๔๐๐
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๑๗
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ ๖
สถานศึกษา โรงเรียนวัดใหม่เพชรรัตน์ ตำบลศรีสำราญ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
๖. อาชีพปัจจุบัน
- ☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
- ☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
- ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๓๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ข้าวเจ้า

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงเรียนรู้ด้านการลดต้นทุนการผลิตข้าว โดยการลดการใช้สารเคมี เป็นแปลงพยายกรณ์การแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืช และเป็นแปลงเรียนรู้การทำเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

แปลงเรียนรู้ : พิกัดแปลง X : ๖๐๕๗๓๕ Y : ๑๕๗๑๑๘๗

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๔ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานเรียนรู้ที่ ๑ การลดต้นทุนการผลิตข้าว

ฐานเรียนรู้ที่ ๒ การบริหารจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM)

ฐานเรียนรู้ที่ ๓ การลดการใช้สารเคมี และการผลิตสารชีวภัณฑ์

ฐานเรียนรู้ที่ ๔ การปรับปรุงบำรุงดิน และการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

ฐานเรียนรู้ที่ ๓ การลดการใช้สารเคมี และการผลิตสารชีวภัณฑ์

ฐานเรียนรู้ที่ ๔ การปรับปรุงบำรุงดิน และการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตร การลดต้นทุนการผลิตข้าว

แปลงเรียนรู้ การลดต้นทุนการผลิตข้าว

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตร การเรียนรู้เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเกษตรทฤษฎีใหม่

การเรียนรู้เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเกษตรทฤษฎีใหม่

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตร ด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือน ต้นทุนการประกอบอาชีพ

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร : การลดต้นทุนการผลิตข้าว

๔.๔.๑ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์
- ๒) เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต ลดการใช้สารเคมี และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- ๓) เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มรายได้สร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ

๔.๔.๒ เนื้อหา

๑) ความสำคัญของการลดต้นทุนการผลิตข้าว ได้แก่ ต้นทุนหลักในการผลิตข้าว และผลกระทบของต้นทุนที่สูงขึ้นต่อรายได้ของเกษตรกร

๒) การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์ในนาข้าว ได้แก่ การผลิตฮอร์โมนไคโตซาน สารป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูข้าว สารปรับปรุงบำรุงดิน วิธีการเตรียม การเก็บรักษา และการนำไปใช้ การผสมผสานกับวิธีการจัดการอื่น ๆ

๓) กรณีศึกษา ได้แก่ การแชร์ประสบการณ์จริง เทคนิคการลดต้นทุนการผลิตที่ได้ผลจริง

๔) แปลงเรียนรู้ได้แก่ มีแปลงสาธิตการเรียนรู้การลดต้นทุนการผลิตข้าว ให้ผู้ที่สนใจศึกษาเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

๔.๔.๖ รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

- ๑) การบรรยายเนื้อหาตามหลักสูตรที่กำหนด
- ๒) การสาธิต การผลิตสารชีวภัณฑ์
- ๓) การศึกษาดูงานจากแปลงเรียนรู้

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

๕.๑ ศพก. จะทำหน้าที่ในการรวบรวมปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะจากเกษตรกรในระดับในพื้นที่ และรายงานข้อมูลเหล่านั้นเสนอผ่านสำนักงานเกษตรอำเภอไปยังคณะกรรมการระดับจังหวัด

๕.๒ ศพก. เป็นศูนย์กลางการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานในพื้นที่ เช่น ชลประทาน ปศุสัตว์ ประมง สหกรณ์ เป็นต้น มีช่วยให้การจัดทำแผนปฏิบัติการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัดมีความชัดเจน และมีแนวทางการปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

๖.๑ ขั้นตอนการจัดทำแผน

- ๑) วิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ เกษตรกร ปัญหา อุปสรรค และความต้องการ
- ๒) จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ๓) ร่างแผนฯ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการจัดประชุมมาร่างเป็นแผนปฏิบัติการ
- ๔) ให้คณะกรรมการ ศพก. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมพิจารณาปรับปรุงแผนฯ
- ๕) เมื่อแผนฯ ผ่านการเห็นชอบ จึงประกาศใช้แผนราย ศพก.

๖.๒ ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผน

- ๑) คณะกรรมการ ศพก.
- ๒) เกษตรกรในพื้นที่
- ๓) หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ สำนักงานประมงอำเภอ องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น
- ๔) ผู้นำชุมชน และเครือข่าย ศพก.

๖.๓ แผนราย ศพก. อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

แผนราย ศพก. อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

นายสมหวัง ใจเอื้อย ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกต.) และเป็น Smart Farmer ต้นแบบ ด้านการลดต้นทุนการผลิตข้าว และการผลิตสารชีวภัณฑ์ อยู่บ้านเลขที่ ๓๐๒ หมู่ที่ ๕ ตำบลศรีสำราญ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีประสบการณ์การทำนามากกว่า ๓๐ ปี ปัจจุบันมีพื้นที่ทำนา จำนวน ๒๓ ไร่ ๓ งาน

ปี ๒๕๕๙ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกินแบ่งรัฐบาล ให้ก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์ ซึ่งเป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรของอำเภอสองพี่น้องในปัจจุบัน

นายสมหวัง ใจเอื้อย ประธานศูนย์ฯ เล่าว่า เมื่อก่อนทำนาแบบใช้สารเคมี และรับจ้างฉีดพ่นยา จนเมื่อปี ๒๕๓๘ เริ่มมีปัญหาสุขภาพ จึงได้เข้ารับการเจาะเลือดเพื่อตรวจสอบสารเคมีตกค้างในเลือด ปรากฏว่าพบสารเคมีตกค้างในเลือด โดยมีสาเหตุมาจากการใช้สารเคมีในการประกอบอาชีพทางการเกษตร จึงได้ตัดสินใจปรับเปลี่ยนการทำนาเป็นแบบไม่ใช้สารเคมี และศึกษาวิธีการผลิตสารชีวภัณฑ์แทนการใช้สารเคมี ทำให้ปัจจุบันมีความรอบรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำนา ทั้งการลดต้นทุนการผลิต การบริหารจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน ทำแปลงสาธิตการทำเกษตรแบบเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทำแปลงพยายการแจ้งเตือนการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช โดยสามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ผ่านกลไกศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอสองพี่น้อง

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ปัญหาเรื่องสุขภาพ จากที่เคยทำนาแบบใช้สารเคมี และรับจ้างฉีดพ่นยา ทำให้เกิดสารเคมีตกค้างในเลือด ทำให้ตระหนักถึงการดูแลสุขภาพของตนเอง เนื่องจากเป็นหัวหน้าครอบครัว และการทำอาชีพการเกษตรก็เป็นรายได้หลักของครอบครัว จึงศึกษาหาความรู้เรื่องการทำเกษตรโดยลดการใช้สารเคมี โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้โดยการพึ่งพาตนเอง อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติสุข อยู่ร่วมกับธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน รวมถึงการจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ทำให้หน่วยงานภาครัฐมีส่วนร่วมในการเข้ามาส่งเสริมให้ความรู้เรื่องเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และยังเป็นศูนย์กลางการขยายผลการใช้เทคโนโลยีสู่ชุมชนอีกด้วย

๑.๒ รายละเอียดของการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การลดต้นทุนการผลิต ได้แก่ การปรับปรุงบำรุงดินโดยการไม่เผาตอซังและฟางข้าว การใช้สารชีวภัณฑ์ การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การทำนาแบบเปียกสลับแห้ง การบริหารจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน (IPM)

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

การลดต้นทุนการผลิต ตลอดกระบวนการเพาะปลูกข้าว ดังนี้

- (๑) เริ่มจากการเตรียมดิน หลังการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว จะใช้รถอัดฟางข้าว และกระจายฟางข้าวที่เหลือให้ทั่วแปลง
- (๒) ปลอยน้ำเข้านา ให้ท่วมตอซังและฟางข้าว และใช้น้ำหมักจุลินทรีย์หน่อกล้วยฉีดให้ทั่วแปลง ใช้รถย่ำให้ฟางข้าวจมน้ำ หมักตอซังและฟางข้าวทิ้งไว้ ๗ - ๑๐ วัน
- (๓) เมื่อฟางข้าวเปื่อยยุ่ยก็จะให้รถย่ำทำเทือก และหว่านข้าวในฤดูกาลถัดไป
- (๔) เลือกใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ทางราชการรับรอง และมาจากแหล่งที่เชื่อถือได้ เพื่อให้ได้ต้นข้าวที่แข็งแรง ลดการเข้าทำลายของโรคและแมลงศัตรูพืช
- (๕) หมั่นสำรวจแปลงอยู่เสมอเมื่อพบการเข้าทำลายของโรคหรือแมลงศัตรูพืช ที่ยังไม่ส่งผลกระทบในระดับเศรษฐกิจ จะพิจารณาใช้สารชีวภัณฑ์ที่หมักเองฉีดพ่น เพื่อป้องกันและกำจัดก่อน จะไม่ใช้สารเคมีทันที
- (๖) ทำนาแบบเปียกสลับแห้ง เพื่อลดการเกิดโรคและแมลงศัตรูพืช
- (๗) ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเกินความจำเป็น แต่ใส่เท่าที่พืชต้องการ โดยยึดหลัก ๓ ถูก คือ ถูกชนิด ถูกอัตรา และถูกวิธี

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินในชาข้าว ดังนี้

(๑) เก็บตัวอย่างดิน โดยเก็บในพื้นที่ที่สม่ำเสมอ ๑๕ - ๒๐ จุด กระจายทั่วแปลง ใช้เสียมขุดแนวตั้งลึกประมาณ ๑๕ เซนติเมตร ความหนา ๒ - ๓ เซนติเมตร นำดินที่ได้มารวมกัน เกลี่ยผิวดินให้แห้ง จากนั้นนำมาแผ่เป็นวงกลมแล้วแบ่งออกเป็น ๔ ส่วน เก็บดินมาเพียง ๑ ส่วน หนักประมาณครึ่งกิโลกรัม ใส่ในถุงพลาสติกที่สะอาด พร้อมบันทึกรายละเอียด และส่งให้สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสถานีพัฒนาที่ดินเพื่อทำการตรวจวิเคราะห์ปริมาณธาตุอาหารที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของข้าว

(๒) พิจารณาผลการวิเคราะห์ดินเพื่อประเมินความอุดมสมบูรณ์ของดิน

(๓) เลือกใช้ปุ๋ยที่มีธาตุอาหารหลัก NPK (ไนโตรเจน, ฟอสฟอรัส, โพแทสเซียม) และธาตุอาหารรองที่เหมาะสมกับความต้องการของข้าว และสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ดิน

(๔) ใส่ปุ๋ยตามคำแนะนำ โดยอาจแบ่งใส่เป็น ๒ ครั้ง คือ ใส่รองพื้นก่อนปลูก และใส่แต่งหน้าในช่วงที่ข้าวต้องการธาตุอาหารมาก

ข้อดีของการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

- (๑) การใส่ปุ๋ยที่เหมาะสมกับความต้องการของข้าว จะทำให้ข้าวเจริญเติบโตได้ดีและผลผลิตสูงขึ้น
- (๒) การใส่ปุ๋ยเท่าที่จำเป็น ทำให้ลดต้นทุนการผลิต
- (๓) ลดปัญหาดินเสื่อมโทรม และรักษาสภาพดินให้มีความอุดมสมบูรณ์
- (๔) ช่วยลดการสูญเสียธาตุอาหารลงสู่แหล่งน้ำและลดปัญหามลพิษทางน้ำ

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)ข้าว.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒๓.๗๕.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)ปลาเบญจพรรณ.....จำนวน.....๑๒,๐๐๐.....(ตัว)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)ไก่ไข่.....จำนวน.....๒๐.....(ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)สารขับไล่แมลงศัตรูพืช.....จำนวน.....๔๐๐.....(ขวด)

๔.๒)ฮอร์โมนบำรุงพืช.....จำนวน.....๔๐๐.....(ขวด)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ข้าว.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑)เมล็ดพันธุ์.....เป็นเงิน.....๔๘๐.....บาท/ไร่

๑.๒)เตรียมดิน.....เป็นเงิน.....๒๕๐.....บาท/ไร่

๑.๓)ใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง.....เป็นเงิน.....๗๐๐.....บาท/ไร่

๑.๔)ค่ายา ๐.๕ บาท และคุมฆ่าหญ้า.....เป็นเงิน.....๔๐.....บาท/ไร่

๑.๕)ค่ารถเกี่ยว.....เป็นเงิน.....๔๕๐.....บาท/ไร่

๑.๖)ค่าน้ำมัน.....เป็นเงิน.....๓๐๐.....บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต๒,๒๒๐.....บาท/ไร่

รายได้๗,๕๐๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรูปแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....รับจ้างทั่วไป.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....๓๐๐.....บาท/วัน

ระบุ.....ขายไข่ไก่.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....๑๐๐.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....-.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....สารชีวภัณฑ์.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๕,๐๐๐.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ข้าว.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๒๐๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑) ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง

- (๑) ลดต้นทุนการผลิตได้จริง เช่น ลดค่าใช้จ่ายด้านปุ๋ยและสารเคมี
- (๒) ผลผลิตมีคุณภาพดีขึ้น ต้นข้าวแข็งแรง ลดปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืช
- (๓) มีรายได้มากขึ้น กำไรมากขึ้น
- (๔) สุขภาพดีขึ้น ไม่พบสารพิษตกค้างในเลือด

๒) ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น

- (๑) เป็นศูนย์กลางแหล่งเรียนรู้ ให้เกษตรกรรายอื่นมาศึกษาดูงาน
- (๒) กระตุ้นให้เกษตรกรรอบข้างหันมาให้วิธีการที่ปลอดภัยและคุ้มค่า
- (๓) ลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาปุ๋ยและสารเคมี

๓) ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน

- (๑) ลดการปนเปื้อนของสารเคมีในสิ่งแวดล้อม ทั้งดิน น้ำ และอากาศ
- (๒) ชุมชนเข้มแข็ง มีการแลกเปลี่ยนความรู้ สร้างเครือข่ายด้านการเกษตร
- (๓) เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาไปสู่เกษตรอินทรีย์และเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๑) ลดการใช้สารเคมี ทำให้ดิน น้ำ และอากาศสะอาดขึ้น
 ๒) ใช้ปุ๋ยตามความต้องการของพืช ลดการสิ้นเปลือง ลดการเกิดปฏิกิริยาทางเคมี ที่ส่งผลต่อสภาวะโลกร้อน ลดการเกิดก๊าซเรือนกระจก

- ๓) เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน สร้างความสมดุลในระบบนิเวศ
- ๔) การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๕) ลดต้นทุนการผลิตและสร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจของชุมชน

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- ๑) ลดการปนเปื้อนของสารเคมีในดิน น้ำ และอากาศ ช่วยรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน และไม่ทำลายสิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ ในดิน
- ๒) การทำนาแบบเปียกสลับแห้ง เป็นการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพและรู้คุณค่า
- ๓) ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก จากการไม่เผาตอซังและฟางข้าว ซึ่งเป็นสาเหตุของการเกิดสภาวะโลกร้อน
- ๔) รักษาความหลากหลายทางชีวภาพ สร้างความสมดุลในระบบนิเวศ

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

- ๑) เกษตรกรต้นแบบสามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการลดต้นทุนการผลิตข้าว
- ๒) ศพก. เป็นศูนย์กลางแหล่งเรียนรู้ และแปลงต้นแบบด้านการผลิตข้าว

๓) ศพก. เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรอย่างครบถ้วน เช่น ชนิดของพืชที่ปลูกมากในพื้นที่ สภาพดินและน้ำในแต่ละฤดูกาล สภาพภูมิอากาศ และปัญหาศัตรูพืชที่พบ ข้อมูลการใช้ปุ๋ยและสารเคมี เป็นต้น

๔) ศพก. และเกษตรกรต้นแบบ มีส่วนทำให้เกษตรกรในชุมชนมีความเข้าใจและปรับตัว ในการใช้เทคโนโลยีและวิธีการใหม่ ๆ ในพื้นที่ของตนเองได้อย่างเหมาะสม

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

๑) เกษตรกรต้นแบบสามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒) มีสถานที่ และแปลงเรียนรู้ สามารถเห็นผลลัพธ์จากการปฏิบัติจริง ช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้เกษตรกรที่สนใจนำไปปรับใช้ได้จริง

๓) มีฐานเรียนรู้ ด้านการผลิตสารชีวภัณฑ์ และสามารถสาธิตการผลิตสารชีวภัณฑ์และการใช้ รวมถึงมีผลิตภัณฑ์ให้เกษตรกรที่สนใจนำไปทดลองใช้ในพื้นที่ของตนเองได้

๔) มีเครือข่าย ศพก. ในด้านต่าง ๆ ที่มีเกษตรกรต้นแบบ และมีองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ ให้เกษตรกรที่สนใจเข้ารับการศึกษ เรียนรู้ แลกเปลี่ยนได้

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

๑) ศพก. เป็นศูนย์กลางการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาด้านการผลิต โดยเกษตรกรต้นแบบสามารถให้คำแนะนำได้ เช่น โรคและแมลงศัตรูพืช ปัญหาดินเสื่อมสภาพ ปัญหาการใช้น้ำ การเลือกพันธุ์พืช การใช้ปุ๋ย การใช้สารเคมี เป็นต้น

๒) ศพก. ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางรับเรื่องร้องเรียน รวบรวมปัญหา และประสานงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัด สถานีพัฒนาที่ดิน สำนักงานประมงอำเภอ/จังหวัด สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ/จังหวัด เป็นต้น

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

๑) การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร ศพก. เป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร โดยมีการรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญ ดังนี้

(๑) ราคาสินค้าเกษตร

(๒) สภาพอากาศ/สถานการณ์ภัยพิบัติ

(๓) สถานการณ์โรคและแมลงศัตรูพืช

(๔) ประกาศหรือโครงการสนับสนุนจากภาครัฐ เช่น เงินช่วยเหลือ โครงการส่งเสริมอาชีพ โครงการพัฒนาศักยภาพเพิ่มเติมทักษะด้านต่าง ๆ เป็นต้น

โดยมีช่องทางการเผยแพร่ เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ กลุ่มไลน์ของเกษตรกรในพื้นที่ การจัดประชุมย่อยหรือการลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

๒) การให้บริการด้านวิชาการเกษตร ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิต และแนวทางการลดต้นทุนการผลิต เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การใช้สารชีวภัณฑ์แทนสารเคมี การทำนาแบบไม่เผาตอซังและฟางข้าว การทำนาแบบเปียกสลับแห้ง การบริหารจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน เป็นต้น โดยสามารถถ่ายทอดความรู้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการ การสาธิตในแปลงต้นแบบ การเป็นวิทยากรให้หน่วยงานภายนอกหรือเครือข่ายเกษตรกร เชื่อมโยงกับหน่วยงานภาควิชาการ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัย เป็นต้น

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

ศพก. เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน มีช่องทางการขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร โดยการจัดอบรม ฝึกปฏิบัติจริงผ่านฐานเรียนรู้ เช่น การผลิตสารชีวภัณฑ์ การวิเคราะห์ดิน การทำน้ำหมักชีวภาพ และมีแปลงต้นแบบให้ดูผลลัพธ์จริง มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างเกษตรกร การประชาสัมพันธ์กิจกรรมใน ศพก. ผ่านช่องทางออนไลน์ โดยการจัดทำคลิปวิดีโอ Infographic เผยแพร่ผ่าน Facebook กลุ่ม Line เป็นต้น และเกษตรกรต้นแบบจะลงพื้นที่ติดตามผลและให้คำปรึกษาในแปลงเกษตรกรในชุมชน เกษตรกรในชุมชนสามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้กับแปลงของตนเอง และบางรายที่ประสบผลสำเร็จ จะสามารถเป็นเกษตรกรต้นแบบ และถ่ายทอดสู่เกษตรกรรายอื่น หรือชุมชนใกล้เคียง โดยผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติ เช่น ลดต้นทุนการผลิต ผลผลิตมีคุณภาพดีขึ้น สามารถวางแผนการผลิตได้แม่นยำขึ้น รายได้เพิ่มขึ้น มีความมั่นใจในการประกอบอาชีพ ลดความเสี่ยงในการพึ่งพาตลาดหรือพึ่งพาคนกลาง ชุมชนมีความเข้มแข็ง เกิดเครือข่ายเกษตรกรปลอดภัย

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

๑) การมีส่วนร่วมกับชุมชน

จัดเวทีประชุมกลุ่มย่อย เปิดโอกาสให้เกษตรกรเสนอแนวคิด แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และร่วมกันตัดสินใจ ร่วมวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชน เช่น ปัญหาน้ำ ภัยศัตรูพืช หรือปัญหาตลาด นำข้อมูลที่ได้ไปช่วยวางแผนกิจกรรมหรือโครงการส่งเสริมการเกษตรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒) การทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และท้องถิ่น

(๑) ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัด สนับสนุนข้อมูลการผลิต การตลาด และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ประสานการจัดอบรม หรือโครงการส่งเสริมการเกษตร

(๒) ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาระบบน้ำ ระบบสาธารณสุขโรค หรือการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน ช่วยผลักดันงบประมาณสนับสนุนเกษตรกร

(๓) ร่วมกับหน่วยงานวิชาการ หรือมหาวิทยาลัย นำองค์ความรู้ใหม่ ๆ มาเผยแพร่

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

๑) กำหนดทิศทาง วางแผนการดำเนินงาน และแนวทางการพัฒนาศูนย์ฯ ให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร และชุมชน

๒) เป็นตัวกลางเชื่อมโยงเกษตรกร หน่วยงานรัฐ และชุมชน สร้างความร่วมมือกับเกษตรกรในพื้นที่

๓) ถ่ายทอดความรู้และเป็นผู้นำทางวิชาการ ขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรให้เกิดผลจริงในพื้นที่

๔) สร้างเครือข่ายความร่วมมือ และยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในชุมชน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

มีความภาคภูมิใจที่ได้มีโอกาสร่วมพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในชุมชนให้สามารถปรับตัว และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน สังคมมีความเข้มแข็ง เกิดเครือข่ายความร่วมมือ และช่วยลดผลกระทบต่องสิ่งแวดล้อม

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

(๑) แบบเป็นทางการในบทบาทของการเป็นประธาน ศพก. จะทำหน้าที่กำหนดทิศทาง วางแผน และหาแนวทางการพัฒนาศูนย์ฯ เป็นตัวแทนของชุมชนในการประสานงานหน่วยงานราชการ เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารสำคัญ

(๒) แบบไม่เป็นทางการ คือ เป็นผู้นำทางความคิด จากประสบการณ์การทำงาน ความสำเร็จที่เห็นผลจริง เป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้ จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เทคนิค วิธีการ เป็นผู้ประสานความร่วมมือในชุมชน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

(๑) สละเวลาส่วนตัวเพื่อทำงานเป็นวิทยากร อบรม ถ่ายทอดความรู้ ลงพื้นที่ติดตามเยี่ยมเยียน ให้คำแนะนำ หรือแก้ไขปัญหา ให้เกษตรกรในชุมชน

(๒) แบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ เทคนิค เปิดแปลงของตนเองเป็นแปลงเรียนรู้ สาธิต ให้เกษตรกรที่สนใจเข้ามาศึกษา โดยไม่หวงความรู้

(๓) ทำการเกษตรโดยการใส่ใจผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“อย่าหยุดเรียนรู้ และต้องกล้าที่จะเปลี่ยนแปลง”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑. นางสาวพิกุลแก้ว วงศ์สุวรรณ	เกษตรอำเภอสองพี่น้อง
๒. นางสาววรรณา พลอยศรี	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๓. นางสาวมานิดา เสาวลักษณ์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
๔. นางสาวแพรวพรรณ โนนสันเทียะ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

๒.๑ กระบวนการถอดบทเรียน

คณะผู้ถอดบทเรียนใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลและประสบการณ์ จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์จากเกษตรกรต้นแบบ โดยให้เกษตรกรต้นแบบเล่าเรื่องจากประสบการณ์ตรง ความสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรค และนำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียง วิเคราะห์ และตรวจสอบความถูกต้องโดยการนำข้อมูลที่ได้ ส่งให้เกษตรกรต้นแบบตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขข้อมูล สรุปข้อมูลที่ได้ และทำการเผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้ไปสู่เกษตรกรรายอื่น โดยการจัดทำคลิปวิดีโอ และ Infographic ผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น Facebook และกลุ่ม Line เป็นต้น

๒.๒ เครื่องมือที่ใช้

- ๑) แบบสัมภาษณ์ เพื่อกำหนดหัวข้อการพูดคุยกับเกษตรกรต้นแบบ
- ๒) กระดาษ Flip Chart จดข้อมูลสรุปโดยใช้ Mind Map
- ๓) การจัดทำเอกสารสรุป/คลิปวิดีโอ/Infographic เพื่อสื่อสารกลับไปยังชุมชน

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

๓.๑ แบบฟอร์มการสรุปบทเรียนมีเนื้อหาค่อนข้างมาก คำถามใกล้เคียงกันหลายหัวข้อ ทำให้การถามคำถามและคำตอบซ้ำไปซ้ำมา การแก้ไขปัญหาก็ต้องทำความเข้าใจกับแบบฟอร์มการสรุปบทเรียนและแยกกลุ่มคำถามที่คล้ายกัน ซักซ้อมวิธีการถามคำถาม ลดการใช้ภาษาทางวิชาการ เพื่อให้ผู้ตอบคำถามไม่สับสน และเปิดใจในการตอบคำถาม โดยการเล่าเรื่องได้มากขึ้น

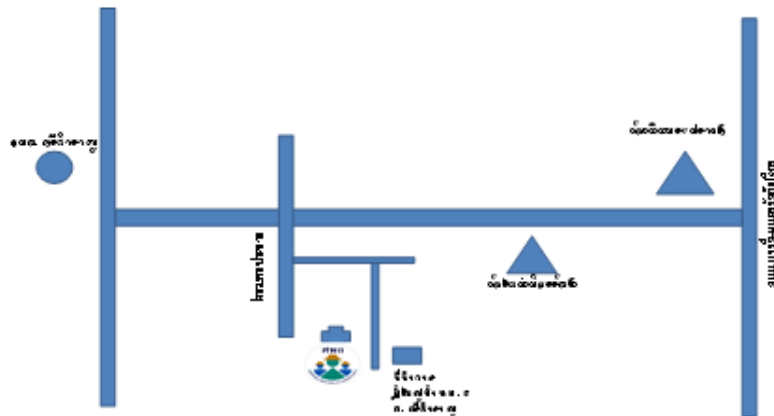
๓.๒ ขาดวิธีการที่เหมาะสม ไม่มีการแบ่งหน้าที่ที่ชัดเจน แก้ไขปัญหาโดยทีมที่ลงไปถอดบทเรียน ทำการแบ่งหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ชัดเจนและเหมาะสม เช่น หน้าที่การจดบันทึก หน้าที่การซักถาม หน้าที่การสรุป Mind Map เป็นต้น เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในการถามคำถาม

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

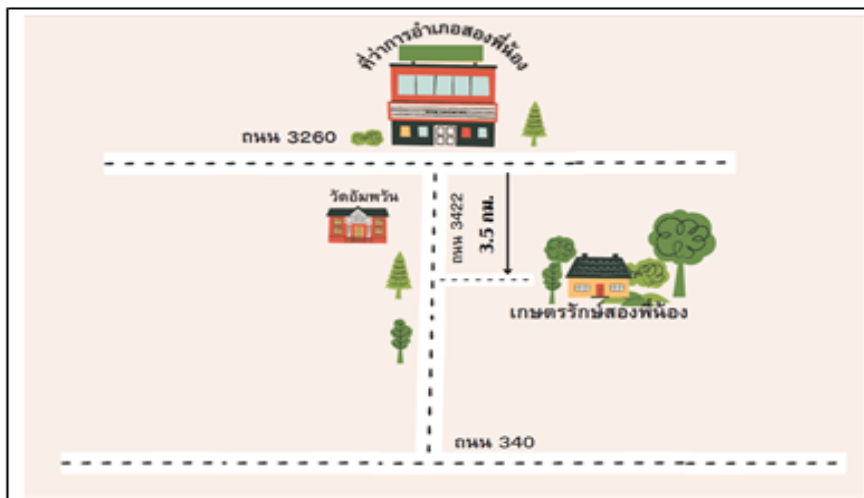
ภาคผนวก

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก.หลัก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก.เครือข่าย กลุ่มเกษตรวิทยุสองพี่น้อง

ภาคผนวก 3.2													
แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)													
อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ประจำปีงบประมาณ 2568													
ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นายสมหวัง ใจเอื้อ สินค้าหลัก ข้าว													
จุดเด่น 1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว													
กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา									หมายเหตุ
				ค.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	
1. การเตรียมการ			XXXXX										
- ประชุมหารือคณะกรรมการ ศพก. และเครือข่าย			XXXXX	←→									
- ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อการพัฒนา ศพก.					←→								
- กำหนดแนวทางพัฒนาและแผนการดำเนินงาน					←→								
- พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้					←→								
2. การพัฒนาศักยภาพ ศพก.			XXXXXX										
2.1 การปรับปรุงฐานเรียนรู้													
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การลดต้นทุนการผลิตข้าว	1	ฐาน				←→							
* การใช้สารบำรุงและป้องกันโรคพืช													
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูพืช	1	ฐาน				←→							
* การผลิตสารควบคุมแมลงศัตรูพืช													
- ฐานเรียนรู้ เรื่องการลดการใช้สารเคมี การผลิตสารชีวภัณฑ์	1	ฐาน					←→						
* การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว โดยการใช้น้ำหมักชีวภาพฮอร์โมน สารสกัดและการผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มา													
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การปรับปรุงพันธุ์	1	ฐาน					←→						
* การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการเพิ่มปริมาณธาตุอาหารในดิน													
2.2 การปรับปรุงแปลงเรียนรู้ เรื่อง การลด	1	เรื่อง											
ต้นทุนการผลิตข้าว				←→									
- ลดการใช้ปุ๋ยเคมี หักปุ๋ยอินทรีย์เพื่อใช้เอง และคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าว วิเคราะห์ปริมาณธาตุ NPK ในดิน													
เตรียมดิน รูปแบบการปลูกข้าวใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน (ปุ๋ยสั่งตัด) สำรวจติดตามแมลงศัตรูพืช												←→	
2.3 การปรับปรุงจัดทำข้อมูลประจำ ศพก.	1	เรื่อง					←→						
- ข้อมูลพื้นฐานชุมชน													
- ข้อมูลวิชาการ													
- ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร													
2.4 พัฒนาศูนย์เครือข่าย			XXXXXX										
- คัดเลือกวิบรองศูนย์เครือข่าย	1	ศูนย์			←→								
- วิเคราะห์ศูนย์เครือข่าย													
- ปรับปรุงพัฒนา ฯลฯ							←→						
2.5 คณะกรรมการ ศพก.			XXXXXX										
- ประชุมคณะกรรมการ ศพก.	4	ครั้ง			←→		←→						
- ติดตามผลการเปลี่ยนแปลงหลังผ่าน													
การถ่ายทอดเทคโนโลยี												←→	
3. การให้บริการของ ศพก.			XXXXXX										
3.1 การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร	12	ครั้ง		←→									←→
3.2 การให้บริการด้านการเกษตร				←→									←→
3.3 การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน	1:40	ครั้ง/ราย								←→			
3.4 การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน	-	ครั้ง		←→									←→
4. การอบรมเกษตรกร			XXXXXX										
- การอบรมเกษตรกรผู้นำตามหลักสูตรการเรียนรู้และแผนการเรียนรู้ของ ศพก. ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร	3/10	ครั้ง/ราย							12				
มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตร ประกอบด้วยหลักสูตรหลัก หลักสูตรเสริมหลักสูตรเสริม และหลักสูตรเสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรผู้นำ									←→	←→	←→		
- สรุปผลการอบรม / ติดตามผลการดำเนินงานตามหลักสูตร										←→			
5. พัฒนาทีมงาน													
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองและสมาชิก												←→	
6. ติดตามประเมินผลและรายงาน													
6.1 การรายงานความก้าวหน้า													←→
6.2 สรุปผลการดำเนินงาน													←→

แผนราย ศพก. อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี